

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS  
DE BELGIQUE

28 juin 2011

**PROJET DE LOI**

**modifiant les articles 216bis et 216ter  
du Code d'instruction criminelle  
et l'article 7 de la loi du 6 juin 2010  
introduisant le Code pénal social**

AMENDEMENTS

N° 6 DE MME VAN VAERENBERGH ET CONSORTS

Art. 2

**Compléter le texte proposé au 1° par l'alinéa  
suivant:**

*“Sont considérées, en particulier, comme portant  
une atteinte grave à l'intégrité physique, les infractions  
prévues aux articles 136bis à 136septies, 137 à 141,  
347bis, 348 à 352, 372 à 377bis, 379, 380, § 3 à § 6,  
380ter, 380quinquies, 383bis, 386, 391bis, 391quater à  
391sexies, 393 à 397, 399 à 405quater, 407 à 410bis,  
417bis à 417quater, 423 à 430, 433quinquies à 433oc-  
ties, 435 à 438bis, du Code pénal, ainsi que toute ten-  
tative visant à commettre lesdites infractions.”.*

Documents précédents:

Doc 53 **1344/ (2010/2011):**

- 001: Projet transmis par le Sénat.
- 002: Amendements.
- 003: Rapport.
- 004: Avis du Conseil d'État.
- 005: Avis du Conseil d'État.

BELGISCHE KAMER VAN  
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

28 juni 2011

**WETSONTWERP**

**tot wijziging van de artikelen 216bis en 216ter  
van het Wetboek van strafvordering  
en van artikel 7 van de wet van 6 juni 2010  
tot invoering van het Sociaal Strafwetboek**

AMENDEMENTEN

Nr. 6 VAN MEVROUW VAN VAERENBERGH c.s.

Art. 2

**De voorgestelde tekst onder 1° aanvullen met  
het volgende lid:**

*“Vormen in het bijzonder een zware aantasting van  
de lichamelijke integriteit, de misdrijven bepaald in de  
artikelen 136bis tot en met 136septies, 137 tot en met  
141, 347bis, 348 tot en met 352, 372 tot en met 377bis,  
379, 380, § 3 tot en met § 6, 380ter, 380quinquies,  
383bis, 386, 391bis, 391quater tot en met 391sexies,  
393 tot 397, 399 tot en met 405quater, 407 tot en met  
410bis, 417bis tot en met 417quater, 423 tot en met  
430, 433quinquies tot en met 433octies, 435 tot en  
met 438bis, van het Strafwetboek, evenals de poging  
tot deze misdrijven.”.*

Voorgaande documenten:

Doc 53 **1344/ (2010/2011):**

- 001: Ontwerp overgezonden door de Senaat.
- 002: Amendementen.
- 003: Verslag.
- 004: Advies van de Raad van State.
- 005: Advies van de Raad van State.

2438

## JUSTIFICATION

L'avis du Conseil d'État indique ce qui suit au point 2 (DOC 53 1344/005, p. 4):

“2. À l'article 216bis, § 1er, alinéa 1er, en projet du Code d'instruction criminelle (article 2 du projet), il est énoncé que la proposition de transaction n'est possible, parmi d'autres conditions, que si le fait en cause “ne comporte pas d'atteinte grave à l'intégrité physique”.

Pareille formule, eu égard au principe de légalité pénale, manque de précision, spécialement sur la notion de gravité.

La question se pose aussi de savoir quelles infractions qualifient une “atteinte à l'intégrité physique”. Il paraît nécessaire de mentionner expressément à l'article 216bis, § 1er, alinéa 1er, en projet du Code d'instruction criminelle les dispositions législatives exclues de son champ d'application.”

Afin de remédier à ce problème, le présent amendement tend à déterminer quelles infractions portent de toute façon une atteinte grave à l'intégrité physique. Cela n'exclut pas que le parquet, ou, au besoin, le juge, puisse estimer que d'autres cas peuvent également porter une atteinte grave à l'intégrité physique. La liste proposée dans l'amendement présente l'avantage de donner, dans ce cas, une indication claire de ce que l'on entend par “atteinte grave à l'intégrité physique”.

Les infractions qui, selon les auteurs, constituent de toute façon une atteinte grave à l'intégrité physique, de même que les tentatives visant à commettre lesdites infractions, sont les suivantes:

- Art. 136bis à 136septies: les violations graves du droit international humanitaire;
- Art. 137 à 141: les infractions terroristes;
- Art. 347bis: les crimes relatifs à la prise d'otages;
- Art. 348 à 352: l'avortement;
- Art. 372 à 377bis: l'attentat à la pudeur et le viol;
- Art. 379, 380, § 3 à § 6, 380ter, 380quinquies: la corruption de la jeunesse et la prostitution, impliquant des mineurs ou des personnes particulièrement vulnérables;
- Art. 383bis, 386: les outrages publics aux bonnes mœurs vis-à-vis de mineurs;
- Art. 391bis: l'abandon de famille;
- Art. 391quater à 391sexies: les crimes et délits en matière d'adoption et de mariage forcé;
- Art. 393 à 397: le meurtre et ses diverses espèces;
- Art. 399 à 405quater, 407 à 410bis: l'homicide volontaire non qualifié meurtre et les lésions corporelles volontaires, en cas de circonstances aggravantes;
- Art. 417bis à 417quater: la torture, le traitement inhumain et le traitement dégradant;
- Art. 423 à 430: les atteintes aux mineurs, aux incapables et à la famille;

## VERANTWOORDING

Het advies van de Raad van State stelt in punt 2 (DOC 53 1344/005, blz. 4) het volgende:

“2. In het ontworpen artikel 216bis, § 1, eerste lid, van het Wetboek van Strafvordering (artikel 2 van het ontwerp) staat dat een voorstel van minnelijke schikking alleen mogelijk is wanneer, onder meer, het betreffende feit “geen zware aantasting inhoudt van de lichamelijke integriteit”.

Zulk een formulering is te vaag in het licht van het wet-tigheidsbeginsel in strafzaken, inzonderheid wat het begrip “zwaar” betreft.

De vraag rijst ook bij welke strafbare feiten van “een aantasting van de lichamelijke integriteit” sprake kan zijn. Het lijkt nodig in het ontworpen artikel 216bis, § 1, eerste lid, van het Wetboek van Strafvordering uitdrukkelijk de wetsbepalingen te vermelden die buiten de werkingssfeer daarvan vallen.”

Om hieraan tegemoet te komen, heeft dit amendement tot doel om te bepalen welke misdrijven in ieder geval de lichamelijke integriteit zwaar aantasten. Dit sluit niet uit dat het parket of zo nodig de rechter kan oordelen dat ook andere gevallen de integriteit zwaar kunnen aantasten. De voorgestelde lijst in het amendement heeft als voordeel dat het in dat geval een duidelijk aanwijzing geeft van wat wordt bedoeld met “zware aantasting van de lichamelijke integriteit”.

De misdrijven die volgens de indieners in ieder geval de lichamelijke integriteit zwaar aantasten, zijn de volgende, evenals de poging tot deze misdrijven:

- Art. 136bis tot en met 136septies: ernstige schendingen van het internationaal humanitair recht;
- Art. 137 tot en met 141: terroristische misdrijven;
- Art. 347bis: misdaden met betrekking tot het nemen van gijzelaars;
- Art. 348 tot en met 352: vruchtafdriving;
- Art. 372 tot en met 377bis: aanranding op de eerbaarheid en verkrachting;
- Art. 379, 380, § 3 tot en met § 6, 380ter, 380quinquies: bederf van jeugd en prostitutie, waarbij minderjarigen of bijzonder kwetsbare personen betrokken zijn;
- Art. 383bis, 386: openbare schennis van de goede zeden ten aanzien van minderjarigen;
- Art. 391bis: verlating van familie;
- Art. 391quater tot en met 391sexies: misdrijven en wanbedrijven inzake adoptie en gedwongen huwelijk;
- Art. 393 tot 397: doodslag en verschillende soorten van doodslag;
- Art. 399 tot en met 405quater, 407 tot en met 410bis: opzettelijk doden, niet doodslag genoemd, en opzettelijk toebrengen van lichamelijk letsel, in geval van verzwarende omstandigheden;
- Art. 417bis tot en met 417quater: foltering, onmenselijke behandeling en ontorende behandeling;
- Art. 423 tot en met 430: aantasting van de persoon van minderjarigen, van onbekwamen en van het gezin;

— Art. 433*quinquies* à 433*octies*: la traite des êtres humains;

— Art. 435 à 438*bis*: les cas graves de détention illégale et arbitraire.

## Nr 7 DE MME VAN VAERENBERGH ET CONSORTS

### Art. 2

**Dans le 2° proposé, dans la version néerlandaise, remplacer les mots “overeenkomstig § 4 en § 6, tweede lid” par les mots “overeenkomstig respectievelijk § 4 en § 6”.**

#### JUSTIFICATION

Pour la justification du présent amendement, on se reportera au point 3 de l'avis du Conseil d'État (DOC 53 1344/005, p. 4):

“3. L'article 216*bis*, § 2, alinéa 10, en projet du Code d'instruction criminelle se réfère, comme l'une des conditions mises à la décision pouvant être prise par le juge saisi de constater l'extinction de l'action publique, au dédommagement de la victime et de l'administration fiscale ou sociale “conformément au § 4 et au § 6, alinéa 2”.

L'article 216*bis*, § 4, contient en ses deux premières phrases la disposition suivante:

“Le dommage éventuellement causé à autrui doit être entièrement réparé avant que la transaction puisse être proposée. Toutefois, elle pourra aussi être proposée si l'auteur a reconnu par écrit, sa responsabilité civile pour le fait générateur du dommage, et produit la preuve de l'indemnisation de la fraction non contestée du dommage et des modalités de règlements de celui-ci”.

Il en résulte une possibilité de recours à la transaction même si le dommage causé à autrui n'est pas entièrement réparé: il suffit que l'auteur ait “reconnu par écrit sa responsabilité civile pour le fait générateur du dommage et produit la preuve de l'indemnisation de la fraction non contestée du dommage et des modalités de règlements de celui-ci”.

L'article 216*bis*, § 6, alinéa 2, du Code d'instruction criminelle, inséré par l'article 84, 10°, de la loi précitée du 14 avril 2011, dispose par contre:

“Pour les infractions fiscales ou sociales qui ont permis d'éluider des impôts ou des cotisations sociales, la transaction n'est possible qu'après le paiement des impôts ou des cotisations sociales éludés dont l'auteur est redevable, en ce compris les intérêts, et moyennant l'accord de l'administration fiscale ou sociale.”.

— Art. 433*quinquies* tot en met 433*octies*: mensenhandel;

— Art. 435 tot en met 438*bis*: zwaarwichtige gevallen van wederrechtelijke en willekeurige vrijheidsberoving;

## Nr. 7 VAN MEVROUW VAN VAERENBERGH c.s.

### Art. 2

**In de voorgestelde tekst onder 2°, de woorden “overeenkomstig § 4 en § 6, tweede lid, vervangen door de woorden “overeenkomstig respectievelijk § 4 en § 6”.**

#### VERANTWOORDING

Voor deze toelichting volstaat het te verwijzen naar punt 3 in het advies van de Raad van State (DOC 53 1344/05, blz. 4):

“3. Eén van de voorwaarden die volgens het ontworpen artikel 216*bis*, § 2, tiende lid, van het Wetboek van Strafvordering vervuld moeten zijn opdat de geadieerde rechter tot het verval van de strafvordering kan beslissen, is dat het slachtoffer en de fiscale of sociale administratie “overeenkomstig § 4 en § 6, tweede lid” moeten zijn vergoed.

De eerste twee zinnen van artikel 216*bis*, § 4, luiden als volgt:

“De eventueel aan een ander veroorzaakte schade dient geheel vergoed te zijn vooraleer de schikking kan worden voorgesteld. De schikking kan evenwel ook worden voorgesteld op voorwaarde dat de dader in een geschrift zijn burgerlijke aansprakelijkheid voor het schadeverwekkende feit heeft erkend en hij het bewijs heeft geleverd van de vergoeding van het niet-betwiste gedeelte van de schade en de regeling ervan”.

Daaruit volgt dat beslist kan worden tot een minnelijke schikking, zelfs indien de schade berokkend aan anderen niet geheel vergoed wordt: het is voldoende dat de dader “in een geschrift zijn burgerlijke aansprakelijkheid voor het schadeverwekkende feit heeft erkend en hij het bewijs heeft geleverd van de vergoeding van het niet-betwiste gedeelte van de schade en de regeling ervan”.

Artikel 216*bis*, § 6, tweede lid, van het Wetboek van Strafvordering daarentegen bepaalt, zoals het is ingevoegd bij artikel 84, 10°, van de voornoemde wet van 14 april 2011:

“Voor de fiscale of sociale misdrijven waarmee belastingen of sociale bijdragen konden worden omzeild, is de minnelijke schikking pas mogelijk nadat de dader van het misdrijf de door hem verschuldigde belastingen of sociale bijdragen, inclusief de interesten, heeft betaald, en de fiscale of de sociale administratie daarmee heeft ingestemd”.

Le législateur veut sans doute, pour les infractions à la législation fiscale et sociale, uniquement renvoyer au § 6, alinéa 2; le renvoi au § 4 s'appliquerait alors aux victimes d'autres infractions pénales.

Cette intention doit mieux ressortir du texte, afin de prévenir d'éventuels problèmes d'interprétation.

Wellicht wil de wetgever voor overtredingen van de fiscale en de sociale wetgeving alleen verwijzen naar paragraaf 6, tweede lid; de verwijzing naar paragraaf 4 zou dan voor slachtoffers van andere strafbare feiten gelden.

Die bedoeling moet beter tot uiting komen in de tekst, teneinde interpretatieproblemen te voorkomen.”

Kristien VAN VAERENBERGH (N-VA)  
Sarah SMEYERS (N-VA)  
Sophie DE WIT (N-VA)  
Siegfried BRACKE (N-VA)